

اعتماد به معلمان

شاخص جهانی منزلت اجتماعی معلم

نویسنده: وی جی اف^۱
ترجمه: دکتر کیومرث فلاحی

اشاره

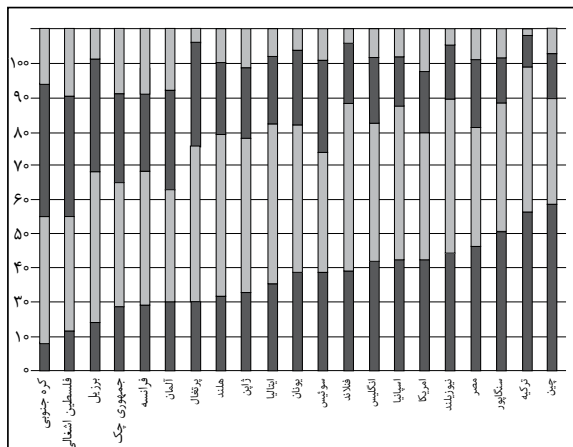
شاخص جهانی منزلت اجتماعی معلمان، جایگاه و منزلت معلمان را در افکار عمومی مردم جهان نشان می‌دهد. بنابر یافته‌های این پژوهش جهانی، معلمان در کشورهای فنلاند، چین، یونان، ترکیه و کره جنوبی از منزلت بالایی برخوردار هستند. این در حالی است که جایگاه آن‌ها در کشورهایمانند برزیل، جمهوری چک و ایتالیا پایین است. نتایج این بررسی در مورد تصور مردم از میزان احترام به معلمان حاکی است در کشورهای اروپایی سطح بالایی از بدبینی در مورد احترام دانش‌آموزان به معلمان در مقایسه با کشورهای خاورمیانه و آسیا وجود دارد. در چین ۷۵ درصد و در ترکیه، مصر و سنگاپور ۴۶ درصد دانش‌آموزان به معلمان احترام می‌گذارند. میانگین میزان احترام دانش‌آموزان به معلمان در جهان ۲۷ درصد است. مشروح نتایج این پژوهش در ادامه از نظرتان می‌گذرد.

کلیدواژه‌ها: منزلت اجتماعی، جایگاه معلمان، کیفیت نظام آموزشی، اعتماد و احترام به معلم

احترام دانش‌آموزان به معلمان

احترام دانش‌آموزان به معلمان ابعاد متفاوتی دارد. این موضوع با این پرسش که: آیا دانش‌آموزان به معلمان احترام می‌گذارند؟ بررسی شده است. پاسخ به این سؤال در نمودار ۵ نشان داده شده است. در سطح جهانی، تفاوت‌های زیادی در خصوص اینکه مردم چقدر فکر می‌کنند که دانش‌آموزان به معلمان احترام می‌گذارند، وجود دارد. در واقع ارتباط ضعیفی ($R=0/3$) میان احترام به معلمان و درک دانش‌آموزان از احترام به معلمان وجود دارد. برای مثال، در کره جنوبی میانگین احترام به معلمان، نمره بالای ۸/۳ است که پنجمین رتبه را نشان می‌دهد. البته این میزان کمترین مقدار در میان ۲۱ کشور مورد مطالعه بود. یعنی شکاف یا فضایی خالی در سطح احترام به حرفه معلمی در کشورهای مورد بررسی وجود دارد. برای نمونه، در کره جنوبی که سالان فکر می‌کنند دیگر آن احترام قدیمی و سنتی برای معلمان

وجود ندارد. بررسی‌ها نشان می‌دهند، درصدی از دانش‌آموزان عقیده دارند: دانش‌آموزان به اندازه کافی به معلمان خود احترام نمی‌گذارند. اما این موضوع در همه کشورهای مورد مطالعه یکسان نیست. در چین، ترکیه، و مصر، هم دانش‌آموزان و هم پاسخ‌دهندگان احترام زیادی برای معلمان قائل هستند. از سوی دیگر در ترکیه احترام پایین دانش‌آموزان و پاسخ‌دهندگان نشان داده شده است.

نمودار ۵. آیا دانش‌آموزان به معلمان احترام می‌گذارند؟

یافته‌های کلیدی

- در چین ۷۵ درصد پاسخ‌دهندگان بر این باور بوده‌اند که دانش‌آموزان به معلمان خود احترام می‌گذارند، میانگین این میزان در دیگر کشورهای مورد مطالعه برابر ۲۷ درصد است.
- در ترکیه، مصر و سنگاپور، با میانگین ۴۶ درصد، بالاترین سطح از باور به اینکه دانش‌آموزان به معلمان احترام می‌گذارند، وجود دارد.
- در کشورهای اروپایی سطح بالایی از بدبینی در مورد احترام دانش‌آموزان به معلمان نسبت به کشورهای خاورمیانه و آسیایی وجود دارد. در بیشتر کشورهای اروپایی بررسی شده، پاسخ‌گویان بر این باورند که بیشتر دانش‌آموزان به معلمان بی‌احترامی می‌کنند.
- این بررسی در آمریکا نشان می‌دهد که پاسخ‌گویان ۱۰ درصد بیشتر از اروپایی‌ها باور دارند که دانش‌آموزان به معلمانشان احترام می‌گذارند.

ادراک معلمان از دستمزد و پاداش

یکی از ابعاد مهم در مورد موقعیت یک شغل که مورد توجه قرار می‌گیرد و به صورتی جدایی‌ناپذیر با وضعیت اجتماعی مرتبط است، میزان پرداخت حقوق است. در بسیاری دیگر از فرهنگ‌ها، این موقعیت در یک بازه مطلق و یا نسبی، با توجه به اینکه چه مقدار دریافتی وجود دارد، سنجیده می‌شود. با این حال، جدا کردن دریافتی حقیقی معلمان از چیزی که مردم فکر می‌کنند آنان دریافت می‌دارند، و چیزی که مردم فکر می‌کنند آن‌ها باید دریافت کنند، مشکل است. این مطالعه مسیر نوینی برای ایجاد این تمایز به دست داده است. در یک مسیر مستقیم، بدون اینکه از پاسخ‌گو به‌طور مستقیم سؤال شود، از مردم پرسیده شد، فکر می‌کنند حقوق اولیه معلمان در کشورشان -

حقوق تخمینی واقعی - چقدر است؟ سپس پرسیدیم: به نظر شما مقدار حقوق منصفانه و حقوق دریافتی منصفانه برای معلمان چقدر است؟ در نهایت، به پاسخ‌دهندگان گفته شد که یک معلم دوره متوسطه در آغاز شروع به کار چقدر دریافت می‌کند و میزان حقوق حقیقی او چقدر است. سپس از آنان پرسیدیم آیا فکر می‌کنند که این سطح از پرداخت حقوق بسیار کم یا مناسب است. در بیشتر بخش‌ها می‌توان میزان آگاهی منطقی پاسخ‌گویان را از اینکه معلمان در کشورشان چقدر دریافت می‌کنند، مشاهده کرد.

در بیشتر کشورها آگاهی از اینکه معلمان چقدر درآمد دارند، منطقی است. با این حال در کره جنوبی، ژاپن، سنگاپور، آمریکا، معلمان بیش از آنچه که مردم فکر می‌کنند، درآمد دارند. مقدار حقوق آغازین برای معلمان در انگلیس، برزیل، نیوزیلند، اسپانیا و فنلاند بسیار کمتر از آن چیزی است که مردم فکر می‌کنند. پاسخ‌دهندگان از این کشورها مقدار حقوق آغازین معلمان را ۲۰ درصد کمتر از مقدار واقعی قرار داده بودند. کشورهایی که در آن‌ها پرداختی کمتری به معلمان وجود دارد شامل: برزیل و مصر کشورهایی هستند که در آن‌ها میزان پرداختی پایین‌تر از حد استاندارد است. مردم این کشورها فکر می‌کنند که پرداختی به معلمان باید افزایش یابد تا به حد منصفانه برسد. در همین زمینه، پاسخ‌دهندگان مصری فکر می‌کنند که معلمان باید ۲/۴ برابر بیشتر از حقوق کنونی خود دریافت کنند. در ترکیه، یونان و فلسطین اشغالی پاسخ‌دهندگان فکر می‌کنند که معلمان باید ۴۰-۳۰ درصد بیشتر از آنچه فکر می‌کردند، دریافت می‌کردند.

یافته‌های کلیدی

- در بیشتر کشورها، پاسخ‌دهندگان نرخی مناسب و منطقی در خصوص حقوق معلمان را بیان کرده‌اند.
- در ژاپن، فرانسه و آمریکا بیان کرده‌اند که حقوق حقیقی بیش از مقدار منصفانه است. این موضوع برخلاف دیگر کشورهای مورد بررسی است که در آن‌ها، مردم فکر می‌کردند که پرداختی حقوق معلمان کمتر از مقدار منصفانه است.
- در ۹۵ درصد کشورهای بررسی شده، پاسخ‌گویان فکر می‌کنند که معلمان باید بیش از میزان حقوق دریافتی خود دریافت کنند.
- در بسیاری از کشورها مردم فکر می‌کنند که معلمان باید با پرداخت منصفانه‌ای بیشتر از حقوق کنونی خود، تشویق شوند.
- در مورد آمریکا و انگلیس سؤال منصفانه مشابه حکایت از آن دارد که مردم فکر می‌کنند، حقوق منصفانه شامل ۳ درصد افزایش (در انگلیس) تا ۸ درصد (در آمریکا) می‌شود.
- در ارتباط با میزان اثر دریافتی معلمان بر یادگیری دانش‌آموزان، امتیاز میانگین «PISA» بر مقدار واقعی حقوق، و همچنین مقدار حقوق منصفانه و حقیقی معلمان با یکدیگر سنجیده شدند. قابل توجه این است که هر سه ارتباط مثبت هستند و حکایت از آن دارند که حقوق بالای معلمان، به یادگیری بیشتر دانش‌آموزان منجر می‌شود.
- یافته‌های این مطالعه بُعد جدیدی به یافته‌های پژوهش دیگری افزود که به وسیله «دالتون و مارسه نارو» در خصوص رابطه میان

حقوق معلمان و تأثیر بر یادگیری دانش‌آموزان (۲۰۱۱) انجام یافته بود. این دو دریافتند که حقوق بالای معلمان در کشورهای مختلف، به خروجی سطح بالاتر دانش‌آموزان منجر می‌شود (نمودار ۶). این پژوهش‌ها نشان می‌دهند که این حقوق واقعی معلمان نیست که به خروجی دانش‌آموزان مرتبط است، بلکه ارزیابی عمومی و درک عمومی از حقوق معلمان است که با خروجی دانش‌آموزان ارتباط دارد. در کشورهایی که دیدگاه تخمینی و یا دریافتی در خصوص حقوق معلمان بالا بود، دانش‌آموزان کیفیت خروجی بالاتری داشتند.

نمایندگی و کنترل معلمان

یکی از جنبه‌های مهم آموزش در جامعه «توسعه» است که به وسیله معلمان در قالب آموزش باکیفیت به دانش‌آموزان منتقل می‌شود. در این زمینه، می‌باید دیگر گروه‌های دخیل در این امر، مانند دولت و اتحادیه‌های معلمان را نیز که نظام آموزشی را تحت تأثیر قرار می‌دهند، و همچنین برای انتقال آموزش باکیفیت مسئولیت دارند، مورد توجه قرار داد.

در این خصوص، موضوع را می‌توان به قرار زیر تجزیه و تحلیل کرد: - نوع درجه‌بندی که مردم فکر می‌کنند به وسیله آن، در امر آموزش کار کیفی معلمان مورد اعتماد قرار داد.

- نوع توسعه‌ای که به وسیله آن مردم نظام آموزشی را رتبه‌بندی می‌کنند.

- نظر عمومی در مورد اثر اتحادیه معلمان بر شرایط و پرداخت مناسب به معلمان.

اعتماد به معلمان در ارائه آموزش خوب

زمانی که از پاسخ‌گویان در کشورهای متفاوت در خصوص «سیستم سلامت» پرسش می‌شد، ارزیابی بسیاری از پاسخ‌دهندگان چنین بود که: «ممکن است این سیستم ضعیف باشد». وقتی که از آنان درباره پزشکشان می‌پرسیدیم، بسیاری از آن‌ها پاسخ می‌دادند که: «او دکتر خوبی است».

بر این اساس، ما کوشیدیم پدیده همانندی را برای ارزیابی نظام آموزشی و چگونگی عملکرد معلمان پیدا کنیم. یعنی در پی پاسخ این سؤال بودیم که «آیا می‌توانیم فکر کنیم که معلمان فرزندان ما عملکرد خوبی دارند، در حالی که نظام آموزشی رو به شکست است؟» برای پاسخ به این پرسش، از پاسخ‌گویان خواستیم نظام آموزشی خود را رتبه‌دهی و داوری کنند که: آیا می‌توان به معلمان برای انتقال آموزش مناسب به کودکان اعتماد کرد؟ نمودار شماره ۷ کشورهای مورد مطالعه براساس پاسخی که به پرسش «آیا می‌توان به معلمان برای انتقال آموزشی خوب اعتماد کرد؟» رتبه‌بندی شده‌اند. نتیجه این‌که:

- هیچ ارتباطی میان اعتماد به معلمان و کیفیت خروجی نظام آموزشی نیست. برای مثال، برزیل بالاترین کشور در اعتماد به معلمان است. با این حال دارای پایین‌ترین میزان کیفیت یادگیری دانش‌آموزان خروجی در میان کشورهای مطالعه شده است. این

نتیجه نشان می‌دهد: دیدگاه عمومی در مورد خروجی یادگیری، به‌عنوان یک تولید از کل نظام آموزشی و یک درجه بالا از مسئولان سرمایه‌گذار و نه فقط معلمان، در نظر گرفته می‌شود.

- هیچ ارتباطی بین اعتماد به معلمان و شاخص «VGF» وضعیت معلمان وجود ندارد. به همین گونه، هیچ ارتباطی میان اعتماد معلمان و احترام به معلمان وجود ندارد. یعنی، گرچه معلمان پایگاه اجتماعی بالایی دارند، اما به این معنی نیست که آنان برای انتقال کیفیت خروجی یادگیری، مورد اعتماد مردم هستند. برعکس، در کشورهایی که معلمان در آنجا دارای پایگاه اجتماعی پایین‌تری هستند، ممکن است اعتماد به آنان برای انتقال آموزش خوب بیشتر باشد. با این حال، نگاه بالایی به این شغل ندارند. در هر حال اعتماد به معلمان برای انتقال آموزش باکیفیت و احترام به معلمان دو مقوله جدا هستند.

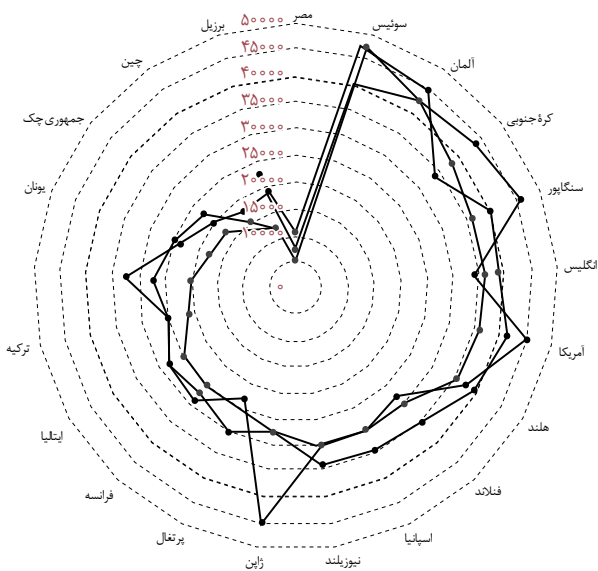
یافته‌های کلیدی

● میانگین امتیاز اعتماد به معلمان در همه ۲۱ کشور برابر ۶/۳ از ۱۰ بوده است.

● اینکه در مقوله اعتماد به معلمان، پاسخ‌گویان هیچ کشوری نمره کمتر از ۵ نداده‌اند، بیان‌کننده این موضوع است که در همه کشورهای اعتماد مثبتی برای معلمان قائل هستند.

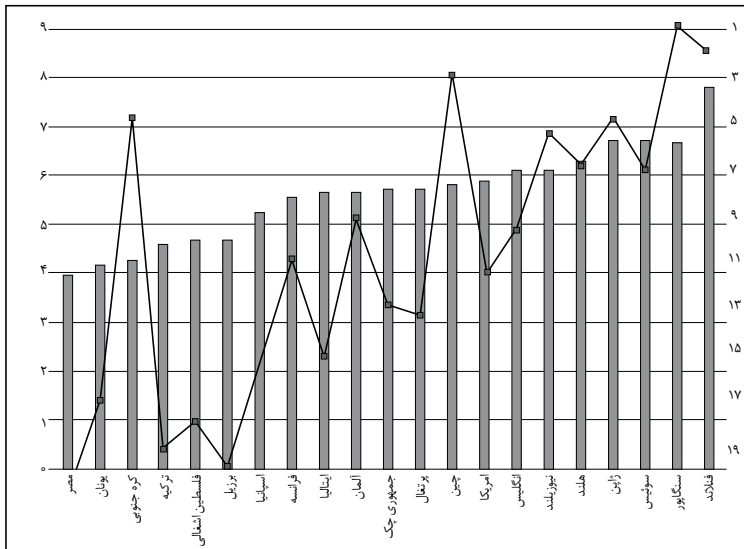
● نتیجه نشان می‌دهد که برزیل و فنلاند در بالای جدولی هستند که احترامی بسیار برای معلمان روا می‌دارند، در حالی که فلسطین اشغالی، ژاپن، کره جنوبی و مصر در پایین‌ترین رده‌های جدول قرار دارند و احترام محدودی برای معلمان قائل‌اند. (رتبه‌دهی از ۱/۱۰ = نمره پایین، ۱۰ = نمره بالا)

(نمره از ۱/۱۰ = نمره پایین، ۱۰ = نمره بالا) بر رتبه «PISA» از امتیاز میانگین (رتبه‌دهی در ارتباط با کشورهای مطالعه شده،

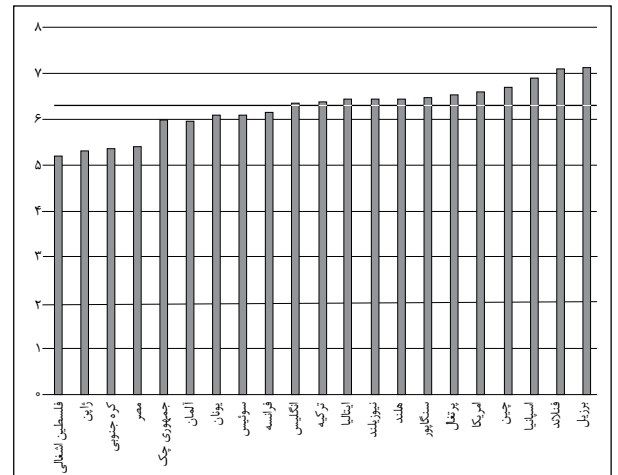

نمودار ۶. میزان حقوق تخمینی معلمان، حقوق منصفانه و حقوق واقعی

۱ = بالاترین نمره، ۲۰ = کمترین نمره)

نمودار ۸. نظام آموزشی تا چه اندازه خوب است؟

نمودار ۷. آیا شما به معلمان برای انتقال آموزش خوب اعتماد دارید؟

یافته‌های کلیدی

- امتیاز میانگین ادراک مردم از کیفیت آموزشی در میان کشورها ۵/۶ است. اینکه هفت کشور به نظام آموزشی خود زیر ۵ نمره داده‌اند، نشانگر آن است که آنان نظام آموزشی خود را زیر استاندارد می‌دانند. (نمودار ۸).
- داده‌های پژوهش اعتماد مردم را نسبت به کیفیت نظام آموزشی در کشور فنلاند، سوئیس و سنگاپور در بالای جدول نشان می‌دهد. همچنین نظام آموزشی کشورهای کره جنوبی، مصر و ژاپن در این خصوص در پایین جدول قرار دارند.
- پاسخ‌دهندگان فنلاندی، بیش از هر کشور دیگری به نظام آموزشی خود اعتماد دارند. داده‌ها بیانگر آن است که فنلاند یک نظام آموزشی خوب دارد و معلمان این کشور دارای اعتبار بالایی هستند.

پی‌نوشت‌ها

1. Marcenaro
 2. References:
Dolton P and Marcenaro-Gutierrez, O (2011) If You Pay Peanuts Do You Get Monkeys? A Cross Country Analysis of Teacher Pay and Pupil Performance. "Economic Policy, vol 65,5- 55
- برنامه بین‌المللی ارزیابی دانش‌آموزان (PISA) یک آزمون جهانی است که برای ارزیابی موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان ۱۵ ساله در سراسر جهان اجرا می‌شود. در کشورهایی که این آزمون را انجام می‌دهند چند مدرسه به‌طور تصادفی انتخاب می‌شوند و کلیه دانش‌آموزان ۱۵ ساله در مدارس کشور، در یک آزمون بین‌المللی شرکت می‌کنند. نتیجه این آزمون میزان موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان را در علوم ریاضی و سایر شاخص‌ها در مقایسه با دیگر کشورهای جهان و میانگین جهانی نشان می‌دهد.

ادراک مردم از کیفیت نظام آموزشی

هنگامی که از پاسخ‌گویان خواسته شد، نظام آموزشی کشور خود را بدون ارتباط و در نظر گرفتن معلمان، رتبه‌دهی کنند، نتایج متفاوتی به دست آمد. خلاصه نتایج در نمودار ۷ آمده است. به‌طور کلی اعتماد عمومی به معلمان دارای امتیاز بسیار بالا، بیشتر از ارزیابی آنان نسبت به کیفیت نظام آموزشی و خوب بودن آن است. البته بین اعتماد به معلمان و نظام آموزشی خوب ارتباط مثبت ضعیفی وجود دارد. در این بررسی، در کشورهایی که نظام آموزشی «خوب» است، مردم کشورهای مورد مطالعه به معلمان اعتماد دارند. با این حال، این موضوع به صورت کلی صحت ندارد. برای مثال، در برزیل مردم به معلمان اعتماد بالایی دارند، اما اعتماد آنان به نظام آموزشی پایین است.

موضوع جالب دیگر در این باره آن است که مردم در یک ارتباط ساده چگونه نظام آموزشی خود را رتبه می‌کنند؟ و اینکه چگونه نظام آموزشی، اطلاعات امتیاز «PISA» دانش‌آموزان خود را در اختیار قرار می‌دهد؟

در اینجا می‌توان دید که نظام آموزشی کشورهایی که دارای امتیاز PISA خوبی هستند، به صورت خودکار به‌وسیله پاسخ‌گویان، به‌عنوان خوب نمره‌دهی شده‌اند و آشکارا پیغام‌ها و ادراک عمومی از یک نظام آموزشی در قالب امتیاز PISA و رتبه بین‌المللی ECD بیان شده‌اند. اما آنچه که به‌صورت قابل‌توجهی به گونه‌ای آشکار تغییر می‌کند، دامنه مسئولیت معلمان برای موفقیت و یا شکست در نظام آموزشی کشور است. هیچ اجماع آماری بین اینکه نظام آموزشی در قالب امتیاز PISA تا چه حد خوب است، و اینکه مردم چقدر به معلمان اعتماد دارند، به چشم نمی‌خورد.